

Nederlandse drinkwaterbedrijven roepen Duitse milieuminister Lemke op grenzen te stellen aan PFAS-lozingen in de Rijn

De Nederlandse drinkwaterbedrijven die afhankelijk zijn van water uit de Rijn om drinkwater te maken hebben de Duitse minister Lemke een brief gestuurd waarin zij vragen grenzen te stellen aan PFAS-lozingen in de Rijn. Met deze lozingen komt Duitsland ook niet tegemoet aan gemaakte afspraken over waterkwaliteit, zoals vastgelegd in de eigen nationale en Europese wetgeving. Nederlandse burgers en bedrijven hebben de komende jaren een groeiende behoefte aan schoon drinkwater, maar het produceren daarvan wordt steeds kostbaarder door industriële lozingen in Duitsland.

In de brief herinneren de drinkwaterbedrijven (verenigd in RIWA-Rijn) eraan dat de Duitse overheid, met Nederland, Denemarken, Noorwegen en Zweden, mede-initiatiefnemer is van een Europees PFAS-verbod. RIWA-Rijn directeur Gerard Stroomberg zegt hierover: “De Duitse overheid is van mening dat PFAS-verbindingen zo schadelijk zijn dat zij in heel Europa verboden moeten worden, dat is een standpunt dat we van harte toejuichen. We roepen de minister op om, tot het PFAS-verbod van kracht is, nu al grenzen te stellen aan de lozing van PFAS-verbindingen in de Rijn. Onze bron van drinkwater voor 5 miljoen mensen in Nederland verdient het hoogst mogelijke niveau van bescherming.”

Preventie cruciaal

Preventie van vervuiling is cruciaal. Want wat niet bovenstrooms in het Rijnwater wordt geloosd, hoeft er door de Nederlandse drinkwaterbedrijven ook niet uitgehaald te worden. Voor het verbeteren van deze situatie zet RIWA-Rijn in op internationale samenwerking en het definiëren en handhaven van regels. Voor dat laatste punt is het essentieel dat in industriële lozingsvergunningen emissiegrenswaarden worden opgenomen die de drinkwaterfunctie van de rivier beschermen. Uit het jaarrapport van RIWA-Rijn blijkt dat in 2023 de PFAS-concentraties in de Rijn (som van 23 PFAS-verbindingen) een factor 3 tot 4 hoger waren dan de door het RIVM geadviseerde drinkwaterrichtwaarde.

Duitsland

In Duitsland schrijft de overheid geen bindende emissiegrenswaarden voor aan de lozing van PFAS-verbindingen, de enige uitzondering hierop is PFOS. Om die reden hanteert men bijvoorbeeld in Noordrijn-Westfalen in industriële lozingsvergunningen voor een som van 14 PFAS-verbindingen oriëntatiewaarden die niet wettelijk afdwingbaar zijn. Zelfs overschrijdingen van deze oriëntatiewaarden met een factor 10 hebben geen juridische consequenties. Voor het ontbreken van emissiegrenswaarden wijst men op het ontbreken van een Best Beschikbare Techniek (BBT) voor de zuiveringen van PFAS uit industrieel afvalwater. Deze ‘beste techniek’ wordt in samenwerking met de industrie in Europees verband vastgesteld en pas daarna zal de Duitse overheid emissiegrenswaarden kunnen vaststellen. RIWA-Rijn vindt dit een verkeerde gang van zaken. Wettelijk afdwingbare grenswaarden, eventueel met een implementatietermijn, zullen de industrie aanzetten om sneller betere zuiveringstechnieken of eventueel alternatieven voor PFAS-verbindingen te ontwikkelen.

Noot voor de redactie (niet bestemd voor publicatie)

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met:
Gerard Stroomberg, directeur RIWA-Rijn
Tel. 06-30114547, email: stroomberg@riwa.org

Rijnverdrag en Europese industriële emissierichtlijn

Het is dit jaar 25 jaar geleden dat het Rijnverdrag werd vernieuwd waarin de Rijnsoeverstaten in artikel 5 garanderen “dat het lozen van afvalwater dat de waterkwaliteit kan beïnvloeden onderworpen is aan een voorafgaande vergunning of aan een algemeen verbindende regeling waarin grenswaarden voor de emissies worden vastgelegd”. En ook volgens artikel 14 van de Europese richtlijn industriële emissies “kan de bevoegde autoriteit strengere vergunningsvoorwaarden vaststellen dan die welke haalbaar zijn door gebruik te maken van de beste beschikbare technieken als beschreven in de BBT-conclusies. De lidstaten kunnen regels vaststellen op grond waarvan de bevoegde autoriteit dergelijke strengere voorwaarden mag vaststellen.”

Streefwaarden Rijnwaterkwaliteit worden structureel niet gehaald

Op dinsdag 3 september 2024 publiceert RIWA-Rijn het jaarrapport over 2023. Dit rapport beschrijft de waterkwaliteit van het Nederlandse deel van het Rijnstroomgebied in 2023 op de grensovergang bij Lobith en op de innamepunten bij Nieuwegein, Nieuwersluis en Andijk. Ook dit jaar concludeert RIWA-Rijn dat een groot aantal stoffen de ERM-streefwaarden overschrijdt. Hierdoor zijn drinkwaterbedrijven niet in staat om met eenvoudige natuurlijke zuiveringsmethoden schoon en gezond drinkwater te maken. De doelstelling van artikel 7.3 uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) (... het niveau van zuivering dat voor de productie van drinkwater is vereist, te verlagen.) wordt ook niet gehaald. Stroomberg: “We zien met name de vracht van stoffen uit stedelijk afvalwater, zoals medicijnresten, stijgen. Dit is strijdig met het 30% reductiedoel van de Rijnministersconferentie uit 2020. Voor het verminderen van medicijnresten is het belangrijk dat vaart wordt gemaakt met het verbeteren van rioolwaterzuiveringsinstallaties door deze uit te breiden met een 4e reinigingsstap.”

Weblinks:

De Nederlandse versie van het *European River Memorandum* (ERM) kunt u hier downloaden: <https://www.riwa-rijn.org/riwa-rijn/european-river-memorandum/>

Het RIWA-Rijn themarapport over de ontwikkeling van de benodigde zuiveringsinspanning voor drinkwaterbedrijven langs de Rijn vindt u hier: <https://www.riwa-rijn.org/en/publicatie/removal-requirement-and-purification-treatment-effort-for-the-dutch-rhine-water-from-2000-2018-2/>

Het ICBR-rapport dat de beoordeling van het 30% reductiedoel beschrijft kunt u hier downloaden: <https://www.iksr.org/nl/publieksvoorlichting/documenten/archief/rapporten/rapporten-en-brochures-afzonderlijk/287-vermindering-van-microverontreinigingen-in-het-rijnstroomgebied-monitoring-en-beoordelingssysteem>

Over RIWA-Rijn: *In Nederland zijn 5 miljoen mensen afhankelijk van de Rijn voor hun drinkwater. RIWA-Rijn, de Vereniging van Rijnwaterbedrijven, is een kenniscentrum en belangenbehartiger voor de aangesloten drinkwaterbedrijven in het Nederlandse Rijnstroomgebied. RIWA-Rijn zet zich (inter)nationaal in voor een goede kwaliteit van het Rijnwater zodat daaruit met natuurlijke, eenvoudige zuiveringsmethoden schoon en gezond drinkwater gemaakt kan worden. RIWA-Rijn ontwikkelt, vergaart en verspreidt kennis in het Rijnstroomgebied en in Europa om dit doel te bereiken. RIWA-Rijn werkt in Internationale Vereniging van Drinkwaterbedrijven in het Rijnstroomgebied (IAWR) samen met 120 drinkwaterbedrijven uit zes Rijnsoeverstaten; Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, Liechtenstein, Oostenrijk en Nederland.*

Noot voor de redactie (niet bestemd voor publicatie)

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met:
Gerard Stroomberg, directeur RIWA-Rijn
Tel. 06-30114547, email: stroomberg@riwa.org